

Sygn. akt III PK 66/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko "A. " spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o dopuszczenie do pracy i o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 2 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego- Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie
z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt VII Pa 58/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie
wyrokiem z dnia 3 grudnia 2014 r. oddalił apelację wniesioną przez pozwaną „A.”
Sp. z o.o. w W. od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z
dnia 24 marca 2014 r., nakazującego pozwanej dopuścić powódkę A. S. do pracy w
K. w S. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy (punkt I) i umarzającego
postępowanie w pozostałej części (punkt II).

Pozwana „A.” Sp. z o.o. w W. wniosła do Sądu Najwyższego skargę
kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 3 grudnia 2014 r., zaskarżając ten
wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest art.
378 § 1 k.p.c. w związku z art. 367 § 1 pkt 2 k.p.c.; art. 381 k.p.c.; art. 232 zdanie
pierwsze k.p.c. w związku z art. 103 k.c. oraz 104 k.c. w związku z art. 300 k.p.; art.

382 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 233 k.p.c. W skardze podniesiono również zarzuty naruszenia prawa materialnego, to jest art. 22 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 1 pkt 1 i 2 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (błędnie określonym jako uzasadnienie podstaw kasacyjnych) skarżąca, powołując się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., stwierdziła, że jej skarga jest oczywiście uzasadniona.

Zdaniem skarżącej, w przedmiotowej sprawie Sąd drugiej instancji bezpodstawnie przyjął, że uchylenie się od skutków oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy o pracę za porozumieniem stron nie ma wpływu na wcześniej złożone oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę. Innymi słowy, Sąd ten uznał, że w następującym stanie faktycznym: złożenie przez pracodawcę oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, zawarcie przez strony porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę, uchylenie się pracownika od skutków złożonego oświadczenia co do rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron, oznacza brak jakiegokolwiek oświadczenia dotyczącego rozwiązania umowy.

W konsekwencji, zdaniem skarżącej, oświadczenie powódki (zakładając, że było skuteczne) doprowadziło do unieważnienia porozumienia, którego istota sprowadzała się do zmiany trybu rozwiązania umowy (cofnięcia oświadczenia o wypowiedzeniu i rozwiązania za porozumieniem stron). Tym samym, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę złożone przez pozwaną było skuteczne. Powódce nie przysługiwało zatem roszczenie o dopuszczenie do pracy, a jedynie (ewentualnie) roszczenie o przywrócenie do pracy (lub odszkodowanie). Niniejsza skarga kasacyjna, w ocenie skarżącej, spełnia więc wymogi „oczywistej zasadności”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada

również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z jednolitym stanowiskiem judykatury skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963r, II CZ 3/63, OSPiKA 1963, nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniana skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona w zaprezentowanym wyżej rozumieniu. Argumentacja zawarta w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania nie tyle wykazuje bowiem kwalifikowaną postać naruszenia prawa przez Sąd drugiej instancji, co w istocie stanowi próbę podważenia dokonanych przez ten Sąd ustaleń faktycznych i oceny zebranych dowodów oraz polega na przedstawieniu własnej oceny stanu faktycznego dokonanej przez skarżącą, odmiennej od oceny Sądu. Podniesienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie daje jednak podstawy do powoływania się na oczywistą zasadność skargi, skoro ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd. Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą zaś być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), co oznacza, że w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania Sąd Najwyższy nie mógłby uwzględnić zarzutów w tym przedmiocie, będąc związanym ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez Sąd Okręgowy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Należy w związku z tym przypomnieć, że Sąd drugiej instancji ustalił, iż skarżąca w dniu 2 lutego 2012 r. złożyła powódce dwa oświadczenia: o cofnięciu oświadczenia złożonego w dniu poprzednim (gdyż wręczone powódce pismo zawierające to oświadczenie „jest błędne i należy wręczyć inne”) oraz propozycję, by łączący strony stosunek pracy został rozwiązany na mocy porozumienia stron. Z kolei powódka przystała na obie propozycje pracodawcy, co oznacza, że pierwsze z oświadczeń z dnia 1 lutego 2012 r. (o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę) zostało wyeliminowane (usunięte) z obrotu prawnego. Sąd Okręgowy szczegółowo opisał ponadto czynności skarżącej potwierdzające jej wolę cofnięcia oświadczenia

o wypowiedzeniu powódce umowy pracę i doprowadzenia do złożenia przez strony oświadczeń o rozwiązaniu tej umowy na mocy porozumienia stron.

Sąd Najwyższy zauważa również, że polemika z tym stanowiskiem, abstrahując od tego, że stanowisko to jest wynikiem wiążących w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji, jest w oczywisty sposób nieuprawniona. Opiera się ona bowiem na błędnym założeniu, że w obrocie prawnym jednocześnie funkcjonowały dwa oświadczenia woli skarżącej, to jest: pierwsze o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę i drugie o rozwiązaniu tej umowy na mocy porozumienia stron. To właśnie z tego założenia wynika więc, jak się zdaje, teza skarżącej, że „oświadczenie powódki (zakładając, że było skuteczne) doprowadziło do unieważnienia porozumienia, którego istota sprowadzała się do zmiany trybu rozwiązania umowy (cofnięcia oświadczenia o wypowiedzeniu i rozwiązania za porozumieniem stron). Tym samym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę złożone przez Pozwaną było skuteczne”. Formułując tę tezę skarżąca zapomina jednak, że zmiana sposobu rozwiązania umowy o pracę ze swej istoty wymaga uprzedniego wyeliminowania z obrotu prawnego pierwszej czynności powodującej rozwiązanie umowy, ponieważ nie można jednocześnie zastosować dwóch lub więcej sposobów rozwiązania stosunku pracy. Dlatego też, wobec zawarcia przez pracodawcę porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę z pracownikiem, wcześniej złożone wypowiedzenie łączącego strony stosunku pracy musi stać się bezskuteczne (nieaktualne) na skutek, choćby dorozumianego, cofnięcia go za zgodą pracownika. Pogląd ten jest utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Jedynie tytułem przypomnienia wypada więc zauważyć, że w wyroku z dnia 29 września 1998 r., I PKN 346/98 (OSNAPiUS 1999 nr 20, poz. 652), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w razie zgodnej z wolą obu stron zmiany sposobu rozwiązania umowy o pracę przestaje istnieć pierwotne, jednostronne oświadczenie woli pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę z winy pracownika. Nie jest bowiem możliwe jednoczesne istnienie dwóch oświadczeń woli dotyczących rozwiązania tego samego stosunku pracy, to jest rozwiązania stosunku pracy przez pracodawcę i rozwiązania na mocy porozumienia stron. W związku z tym należy uznać, że wskutek późniejszego w czasie oświadczenia woli straciło aktualność oświadczenie wcześniejsze, zaś pracodawca, przystając na

rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron, cofnął w sposób dorozumiany swoje wcześniejsze oświadczenie (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2001 r., I PKN 317/00, OSNP 2002 nr 24, poz. 597).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.